III. évfolyam. 1896. Csütörtök, márczius 26. 24. (301.) szám.

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY.

Novam ephemeriden, cui titulus „*Fejérmegyei Napló*“, a vobis institutam ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. A általatok a katholikusok törekvéseinek előmozditására „*Fejérmegyei Napló*“ cim alatt létesitett uj lapot mi örömmel helyeseljük.)

XIII. *Leó* pápa *Zichy* Nándor grófhoz. 1895. márc. 6-án.

Megjele netenkint 2-szer: szerdán este és szombaton este. Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizethetni a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, szt.-István-tér 1.

Felelős szerkesztő: BARABÁS ALBERT.

Előfizetési ár: Egész évre . . 5 frt — kr. Félévre . . . 2 frt 50 kr. Negyedévre . . 1 frt 25 kr. Egyes szám ára 5 kr.

A 30 kelyre osztott oldal helyenkint 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr. Nyilttér sorenkint 50 kr. Többszöri hirdetéseknél engedmény

A magyar földmüvelés.

„Meg kell értetni mindenkivel, hogy ebben az országban másképp, mint a földmüvel st és annak érdekeit támogatva, senki sem boldogulhat“.

E szavakat mondotta Darányi Ignácz földmüvelésügyi miniszter e hó 16-án tartott beszédében, s mert feltételezzük, hogy nem csupán hangulatot akart kelteni maga iránt, kiváncsi érdeklődéssel tekintünk a földmivelésügyi tárczа költségvetése elé. A budget tárgyalás eddigelé csak botrányokat hozott felszinre. Az ujságolvasó közönség szenzáczió-éhségét a liberális párt kielégitette, de a nemzet egyebet is vár honatyáitól és a törvényhozó testülettől, mint a saját szennyeseinek nyilvánosság előtt való szellőztetését.

Tavasz kezdetén állunk és az a Magyarország, mely turja a földet, csatázik az elemekkel, s arcza verejtékével öntözi a rónákat, aggódva figyel: lészen-e sorsának jobbra fordulása?

Mert szánalmas a helyzet, melyben földmüvelésügyünk sinylődik. A miniszterium vezetése évtizedeken át kiszolgáltatva lévén hozzá nem értő, dilletáns vagy önállósággal nem biró férfiaknak: elnyomatott minden törekvés, mely a gazdaközönség köréből kiindulva, alapos és mélyreható reformokat tüzött ki czélul. Csak a legutóbbi két év agrár mozgalmai s a létért való küzdelemben a kétségbeesés határáig eljutott gazdaközönség impozáns tömörülése tudták odáig vinni a dolgokat, hogy a szabadelvünek nevezett kormány is szükségesnek látja valamit tenni a földmivelés érdekében.

Az uj miniszterben igen sokan jóindulatot tételeznek föl és reformokat is várnak tőle. A hogy mi ismerjük a szabadelvü kormány helyzetét, összeköttetéseit és azon elemeket, melyek ellátják a párt tagjait jövedelmekkel s állásokkal: előre megjósoljuk, hogy gyökeres irányváltoztatásra nincs kilátás. Pedig a Danaidák hordóját töltögetik azok, kik apró rendszabályokkal akarnak a bajon segiteni.

A magyar föld nem képes megfelelni ama követeléseknek, melyeket az állam támaszt vele szemben. A gabonának esése és a közterhek emelkedése kölcsönösen odahatnak, hogy a gazdaosztály a tönk szélére jusson. A mezőgazdaság pang, a földbirtokosok eladósodnak — egy millárdot meghaladja az az összeg, mely a magyar földre be van táblázva! — s előáll a belső rothadás vészthozó stádiuma. Vasutak és lerombolt vámsorompók, emelkedő nagy ipar és fejlődő kereskedés, a melyektől egykor a mezőgazdaság emelkedését remélték, nem hozták meg e remény teljesülését. A hatalom a földtulajdonosoktól az ingó tőke urainak kezébe került.

Pedig a politikai fejlődés alapját, s a társadalmi fejlődés irányát a gazdasági rend adja meg. Oly gazdasági politikára van szüksége Magyarországnak, mely a megélhetésnek, a szabadságnak és egy független nemzedéknek veteményes kertje legyen. Vissza kell állitani a magyar föld szétmorzsolódó függetlenségét s önérzetet ültetni a gazdaosztályba. A földmüvelők érdekeinek biztositása nélkül nincs magyar szabadság és nem virul számunkra jobb jövő. Az a politika, a mely a megoldásra váró feladatokat elhanyagolja, nem magyar, mert ellenkezik a mult hagyományaival; nem szabadelvü, mert a nagy többség érdekeit rendeli alá a kisebbségnek.

A második évezred küszöbén odajutottunk, hogy a nemzet ama része, melynek Magyarország ezer éves fennállása köszönhető, összeroskadni készül. Szomoru, hogy mindmostanáig a bajok gyökerére az ellenzéki pártok sem tekintettek. Veszekedvén mellékes és kicsinyes kérdések miatt, engedték, hogy az ár összecsapjon létérdekeink fölött. Hogy a mezőgazdaság s azzal kapcsolatban földmivelésünk egyéb ügyei a jelen viszonyok közzé jutottak: ép oly bűne a szabadelvü politikának, mint a függetlenségi és nenzeti párt nembánomságának.

Egyedül a néppárt volt az, mely megállapitván müködésének irányát, legfőbb programm-pontjai közé vette föl a földmüvelés ügy reformálását.

Mi követeljük, hogy a nép keresetet találjon itthon, s a kormány gondoskodjék a talaj javitásáról, s megfelelő mivelési ágak meghonositásáról.

Követeljük, hogy a kisgazdák könnyebben, olcsóbban és csekélyebb összegben is kaphassanak kölcsönt. Részesüljenek kormány támogatásban ne a bankok, hanem a kisgazdák hitelszövetkezetei, a gabna- és áruraktárak.

Követeljük, hogy a gazdaközönség adóztatása legyen igazságosabb és arányosabb.

Ha ezeket a követeléseket elfogadja az uj miniszter, akkor, de csakis akkor, viseltethetünk iránta bizalommal. Minden egyéb experimentálás hiábavaló fáradság.

(b. a.)

BELFÖLD.

— **Fejérváry báró nyugalomban.** Teljesen megbizható forrásból értesülünk, hogy Bécsben udvari körök befejezett ténynek tekintik Fejérváry báró nyugalombavonulását, ugy is mint miniszternek, ugy is mint táborszernagynak. Állását legfelsőbb helyen nem az ellenzéki és a Kassits-féle támadások ingatták meg, hanem azon botrány, melyet neje ellen inditott válópörével saját maga okozott.

— **Monstre deputáczió.** A stomfai kerületben mozgalom indult meg az iránt, hogy tömeges deputáczió menjen ő felségéhez, panaszt emelni a stomfai választás és annak igazolása miatt. A deputáczió még Bécsben fel akarja keresni a királyt. Hir szerint 500-an fognak résztvenni a küldöttségben.

— **A parlament ünnepi szünete** e hó 29-étől április hó 8-áig fog tartani. A nyári szünet kezdete még nincs megállapitva.

Városi közgyülés.

A törvényhatósági bizottság e hó 30-án, héttőn délelőtt tartandó rendes közgyülésén a helyi vonatkozásu ügyek közt napirendre fog kerülni egy politikai természetü ügy is, melyre eleve fölhivjuk a városatyák figyelmét.

Sopron városának amaz átirata lesz tárgyalva, melyben a képviselői szólásszabadságot akarja korlátoztatni. A jó soproni mamelukok megindokolták hangzatos frázisokkal inditványukat, de azért a lóláb kilátszik a köpenyeg alól. A szólásszabadság oly drága, vérrel öntözött virág, melyet megnyirbálni még akkor is merénylet a nemzet ellen, ha annak kinövései mutatkoznának. Azért, hogy a Bánffy-kormánynak nincs inyére az ellenzék erős kritikája: a közönség nem nyujthat neki segédkezet a szólásszabadság béklyókba veréséhez. Elvárjuk városunk független érzelmü polgáraitól, hogy a mamelukvérü Sopron átiratát lomtárba tétetik.

A közgyülés tárgysorozata a következő:

A belügyminiszterium leirata az adófelszólamlási bizottság elnöke s helyettes elnöke

Mai lapunk 6 oldal.

00000239

kinevezése; — a városi tanács előterjesztése az adófelszólamlási bizottság tagjainak megválasztása; — polgármesteri jelentés a III. oszt. kereseti adókivető bizottság bizalmi férfiai kiküldése; — kiadó hivatal jelentése özv. Holler Mihályné tobak-utczai háza megvétele; — belügyminiszter leirata az ezredév megünneplésére; — szegényügy rendezésére vonatkozó szabályrendelet: — a gyámpénztári tartalékalapból költség előirányzatilag fölvett 5000 frt kormányhatóságilag jóváhagyás kieszközlése iránt intézendő ujabb felirat; — a református temető mögötti városi terület befásitása; — a legeltetési szabályrendelet módositása! — dr. Pellet Ödön apátkanonok elhalálozása folytán üresedésbe jött iskolaszéki tagság betöltése; - az 189⁴/₅ évi elemi iskolai tandijakról szóló számadás megvizsgálása; — Győrmegyének az adómentes záloglevelek kibocsátására jogositott pénzintézetek tartalékalapjának leszállitása; — Perényi Béla fötanitó ujabb szabadságoltatása; — a már megszavazott 77.000 frt kölcsön felvétele; Sopron szab. kir. városnak a szólásszabadsággal való visszaélés megakadályozására vonatkozó felirata tárgyában. Csongrádmegye közönsége pártolás végett megküldi a város monografiája megirása iránti határozatát.

A Vörösmarty-kör gyülése.

A Vörösmarty-kör szerdán gyülést tartott a millenium emlékére rendezendő nagyszabásu ünnepély tárgyában. A kör által szétküldött felhivásnak engedve ugy a helybeli, mint a vidéki körök nagy számmal képviseltették magukat a gyülésen. A helybeli körök közül: a jótékony nőegylet, izr. nőegylet, iparos egylet, kereskedelmi csarnok, polgári olvasókör, református nőegylet, vaspályai társasegylet vettek részt.

Az ülést d. e. 11 órakor nyitotta meg Vértessy József, a kör elnöke s üdvözölvén a nagy számmal megjelent körök képviselőit, méltatta a milenium ünnepének jelentőségét,

Az eldöntendő kérdés az volt, hogy a tervbe vett ünnepségeket a müvelt közönség, vagy a nagy közönség számára rendezzék? Erre vonatkozólag azt a határozatot hozta a bizottság, hogy tekintve a társadalom demokratikus érzelmeit, az ünnepséget a nagy közönség számára rendezik, és pedig május 12-én.

Az ünnepségekre vonatkozólag a következő pontokban állapodott meg a bizottság:

1. A kereskedelmi és iparkamarákhoz megkeresést intéznek, melyben kérni fogják, hogy az ünnepélykor általános munka szünetet eszközöljön ki a munkaadóknál.

2. Dr. Kuthy Józsefet a székesfejérvári állami főreáliskola igazgatóját kérik fel a megnyitó beszéd, és Varga Ottó budapesti tanárt pedig a millenium jelentőségét fejtegető beszéd megtartására.

3. A zenekarokat felszólitják, hogy az ünnepély napján reggel zeneszóval járják be a város utczáit.

4. A nőegyletet pedig felkérik, hogy a nagyközönség számára ingyen csináljanak nemzetiszinü kokárdákat és azokat osszák szét.

5. A város polgárait felszólitják, hogy házaikat lobogózzák fel. Erre Seidel Lajos főkapitány azt a megjegyzést tette, hogy a középületeken akkor ugyis ki lesznek a zászlók tüzve, mert ugyanakkor, vagyis május 12-én lesz a megyei törvényhatóság diszgyülése.

6. A vidéki köröket és egyleteket felkérik, hogy a vidéken szintén tartsanak ilyen ünnepélyt.

Végül pedig a helybeli lapok szerkesztőit is felszólitják, hogy vegyenek részt a bizottságban és hogy lapjukban ez ügynek lehetőleg propagandát csináljanak.

Kártya-afférek Arizonában.

— *Eredeti tudósitás.* —

— Magyarországi kártya-gentlemanek figyelmébe ajánlva. —

Az „Arizona Kicker“ czimü elmés amerikai ujságnak legutóbb érkezett száma a következő érdekes hirt hozza:

„Nálunk hála Istennek mindenki gentleman, mert minálunk mindenki gentleman, aki kártyázni tud Más nem is kell hozzá. Mi mind kártyázunk és mi mind gentlemanok vagyunk, Pemerstown is az, a szürke kutyák is azok, Billy Short is az, a hosszu Jim is az és mindannyian pockert játszunk, továbbá huszonegyest, makaót, pasivasit és más szép játékokat, amelyekben nem kell az eszünket megerőltetni, mert eszünk az kevés van és ha megerőltetünk: az fáj

Tegnap is játszottunk huszonegyest és Billy Short a piros ászra levette a makk tizest. Erre mi elővettük revolvereinket és lelöttük őt, mert világos, hogy hamisan játszott és befektettük őt a jégszekrénybe, hogy jól lehüljön. Erre folytattuk a játékot és a hosszu Jim a zöld hetesre megvette a makk királyt és erre a tök tizest. Erre ujból elővettük revolvereinket és őt is lelöttük, mert neki is huszonegye volt, tehát ő is hamisan játszott. És őt is belefektettük a jégszekrénybe. És lelöttük Pemperstownt is és még kilencz idegent, mert minálunk mindenkit lelőnek, akinek huszonegye van és minálunk mindenki, aki nyer, hamis játékos. Végül csak ketten maradtunk és mindkettőnknek huszonegye volt és mi is le akartuk lőni egymást, de utóbb meggondoltuk a dolgot és karonfogva távoztunk és egy jó napot csináltunk magunknak és sok whyskeyt megittunk és kölcsönösen kijelentettük egymásról, hogy gentlemanek vagyunk.

Ha kártyázunk, mindenki maga elé teszi a revolverét és a bokszerét vagy egy kis zsebágyut, a vitriolt, vagy a bowic-kniefet. Minden kártyaszoba inkább arzenál, mint kártyaszoba és mindenki megcsinálja a végrendeletét, mielőtt leül kártyázni. Most már külön orvosunk 's inspekciós halottkémünk is van a szomszéd szobában és sirásónk és papunk és külön temetőnk a kaszinó kertjében. Mi gentlemanek vagyunk és kártya afférjeinket igy szoktuk elintézni és ajánljuk ezt az eljárást a müvelt Európa figyelmébe.“

Városi és vidéki hirek.

— **Személyi hir.** Dr. Steiner Fülöp megyés püspökünk, hétfőn este 9 órakor Budapestről hazaérkezett.

— **Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepét** ültük tegnap, a kereszténység isteni alapitásának ama csodálatos előkészitő eseményét, melyet emlékezetünkbe idéz az „Ur angyalára“ megkonduló minden harang és a melynek ép oly repeső szivvel örvend a keresztény, amily tuláradó örömmel illetődünk meg Karácsonykor, hogy az Ige testté lön. A székesegyházban a nagymisét dr. Steiner Fülöp megyés püspök tartotta fényes segédlettel. A többi templomok is zsufolásig megteltek hivőkkel.

— **Egy főpap a gyermekekhez.** A gyurói rom. kath. népiskolának fáradhatlan jótevője és a szegény iskolás gyermekeknek szerető édes atyja Prifach József nagyprépost ur. Mint levelezőnk irja, a növendékek tanitójuk figyelmeztetésére e hó 19-én jótevőjük névünnepe alkalmából tiszteletteljes levélben fejezték ki forró kivánságukat, hogy Pritach József nagyprépost urat, a szegények hathatós jótevőjét az Isten sokáig éltesse. Ő méltósága a kicsinyek köszönetét örömteljes szivvel fogadta s ugy nekik, mint az egész hitközségnek nagy örömet szerzett a következő szép levelével:

TÁRCZA.

Az örökös.

— A „Fejérmegyei Napló“ eredeti tárczája. —

— Tudd meg, szólt Márton Béla, hogy ismét bajom van a törvénynyel.

Barátjának csodálkozó pillantására a következőket mesélte el:

1875-ben vagy 76-ban kitaláltam egy igen praktikus és gazdaságos szisztémát, a mely arra vonatkozott, hogy mikép lehet ökröket legkönyebben bevaggonozni. A találmány a mily egyszerü, ép oly szellemes volt. Le kelett a vaggon tetejét venni, s a felsö részéhez egy mozgatható hidat erösiteni; az ökröt felhajtották, mire a hid elöhajlott, s az ökör legnagyobb bámulatára belepottyant a vaggonba.

Mit használ azonban a legjobb találmány, ha hiányzik a megvalósításához szükséges tőke! Pénzt kellett hajszolnom és pedig számitásom szerint 5000 frtot. Egy Domjáni nevü barátom minden nehézség nélkül kölcsönözte ezt az összeget. Igen kedves ember volt, szerette az excentrikus terveket, s elismerte, hogy találmányom koloszális. Egyszerü kötelezvényre átadta az 5000 frtot, a mi azonban rövidebb életü volt a tavaszi rózsánál mert sorsom azönos volt a nagy szellemekével: harczolnom kellett az emberek ostobasága és irigysége, a nagy részvénytársaságok gondolatszegénysége és az igazgatók gőgje ellen. Rövid idő alatt nem volt egyebem, mint a hasznot nem hozó találmány és 5000 frtnyi adósság.

Domjáni igaz barátként viselte magát Fölkerestem aggodalmas, szomoru arczczal, könyczseppel szememben s igy szóltam:

— Bocsánatot kell kérnem . . A mi legjobban fáj nekem, az az ön 5000 frtja, de legyen nyugodt, apró részletekben vissza fogom fizetni.

Erre ő közbevágott:

„Ne aggódjék e miatt . . . . Én jómódu ember vagyok, a kinél 5000 frt nem játszik szerepet. Majd megfizet akkor, a mikor tud.

Meghatottan szoritottam meg kezét, s e naptól kezdve, ha találkoztunk, nem mulasztottam el fölemliteni neki: „Bocsásson meg az 5000 frt miatt; most még nem vagyok abban a helyzetben, de reméllem, hogy legrövidebb idő alatt törleszthetek belöle.“ Mire ő mindig azt felelte:

„Nevetséges ön kedves barátom. Tartsa meg pénzét. Ha lesz egykor kellő tőkéje, akkor fizessen.“

Igy teltek hónapok és évek.

Egy napon váratlanul elhunyt.

Több százezer frtra menö vagyonát végrendeletben rokonaira hagyta, rólam pedig egy különtejezetben következőkép emlékezett meg:

„Márton Béla urnak ezennel elengedem azt az 5000 frtot, melyet évek előtt tölem kölcsön vett.“

Szivem mélyéből mondtam hálás köszönetet a nemes barátnak, ki még végrendeletében sem feledkezett meg rólam. Temetésére óriási koszorut rendeltem s aztán igy szóltam:

„Számadásom az egész világgal rendben van.“

Mi történt azonban? Tegnap a finánczoktól fizetési meghagyást kaptam, hogy nyolcz napon belül fizessek a kincstárnak 500 frtot.

A legnagyobb mértékben elcsudálkozva elmentem a pénzügyi igazgatósághoz.

Itt a következő párbeszéd támadt:

Én (bedugva orromat a fakorláton): Pénzügyi biztos ur, házmesterem ma ezt a meghagyást adta át nekem.

A hivatalnok: Nos mit akar?

Én: Nos én nem tudom, mit jelentsen ez, mert nincs e földön senki, a kinek én tartoznék.

A hivatalnok: Ön téved, mert 500 frttal adós.

Én: Én-e

A hivatalnok: Igen ön.

Én: Miért?

A hivatalnok: Azért, mert Domjáni ur 5000 frtot hagyott önre, s addig nem juthat hozzá, mig az örökségi adót meg nem fizeti.

Én: Biztos ur, bátor vagyok önt figyelmeztetni, hogy nekem egy krajczár sem jut az öröségből. Elhunyt barátom mindössze spongyát tett adósságomra: azt hiszem, ebbe senkinek sincs beleszólni valója.

A hivatalnok: Bizonyára nincs, de ön mégis csak örökös s a leginkább megadóztatandó, mert az elhunyttal semmi rokonságban nem áll. Ön örökölt 5000 frtot, mely az által jut tárczájába, hogy nem kell onnét ki vennie.

Én: Engedje meg . . .

A hivatalnok: Az államnak jogai vannak, melyeket nem adhat föl.

Én: De az is kétségtelen, hogy a boldogult, minden korlátozás nélkül elengedni akarta adósságomat.

00000241

„A gyurói római katholikus iskola reménydus növendékeinek. Kedves gyermekek! Nagy örömmel olvastam a levelet, melyben Szent József mennyei pártfogóm ünnepe alkalmából iránt ami hálás szivetek érzelmeit kifejeztétek és névnapomra nekem minden jót kivántatok. Isten áldjon meg titeket jóságtokért és engedje, hogy ti az ő szent kegyelmével hiven közremüködve, szorgalmatok és jó viseletetek által a czélt, melyet magatoknak kitüztetek, el is érhessétek, vagy is, hogy anyaszentegyházunk hü gyermekeivé és hazánknak hasznos polgáraivá válhassatok egykor! Ez lesz az én legnagyobb örömöm és legbövebb jutalmam azon áldozatért, melyet a ti javatokra oly szivesen hoztam. És most felkérlek titeket Kedves Gyermekek! imádkozzatok érettem, öreg barátotokért, hogy a mikor utolsó órám üt, adja meg nekem a boldog kimulás kegyelmét! Isten veletek Kedves Gyermekek! ezt kivánja szivből szerető jóakarótok: Prifach József nagyprépost, Pápa Öszentségének házi főpapja."

— **A szülők figyelmébe.** A közoktatásügyi miniszter rendeletet adott ki, a melynek értelmében a tanitó-, tanitónő-, nevelönő- és óvónőképző intézetekben a felvételi vizsgálatokat az uj iskolai év kezdetétől az előző iskolai év végére teszi át. A felvételi vizsgálatok mindig junius 30-ik és julius 10-ike között tartandók. A kik tehát a nevezett intézetek valamelyikébe akarják gyermekeiket adni, azoknak a rendelet értelmében már május hóban be kell kérvényeiket nyujtani az illetékes helyre.

— **Kitüntetés.** Városunk egyik érdemes polgárát, Herczeg Ignácz nagykereskedőt, s a törvényhatósági bizottság tagját kitüntetés érte. Mint a hivatalos lap közli, ő felsége a Ferencz József-rend lovagkeresztjét ajándékozta neki a kereskedelem és a közügyek terén szerzett érdemei elismeréseül.

— **Szent József ünnepély.** A székesfejérvári kath. legényegylet e hó 22-én este felolvasással és szavalatokkal egybekötött ünnepélyt rendezett égi pártfogója Szent József tiszteletére. A termet zsufolásig megtöltött közönség feszült figyelemmel hallgatta Gremsperger István apátplebános megnyitó beszédét, melyben az ifjakat Szent József tiszteletére buzditotta. Beszéde közben lehullott a lepel egy Szent Józsefet ábrázoló képről, melyet egy jószivü ismeretlen ajándékozott az egyletnek. A felváltva tartott szavalatok és felolvasások közül a jelenlevők figyelmét különösen az egylet titkárjának Velinszky Ferencznek „A létért való küzdelem" felolvasása kötötte le. Látics Györgynek „Az iparosok mintaképe" czimü felolvasása szintén nagy sikert ért el. Szavaltak: ifj. Kern Péter „Mária méhei", ifj. Maizer János „Coriolán"; Hollósy Ferencz „Kereszten", Antal István „Emlékezés" czimü költeményeket.

— **A tanulók milleniumi szünete.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a tanfelügyelőséghez intézett leiratában tudatta, hogy a májusi millenumi ünnepek alkalmával az iskolák igazgatói a tanulóknak 8 napi szünetet engedélyezhetnek. A tanuló ifjuság mindenesetre örvendeni fog a miniszter leiratának, de azért a tanárokkal együtt epekedve várja, hogy a milleniumi iskolaév is megrövidittessék. Hogy teljesül-e kivánságuk, az még kétséges.

— **Nagy tüz** pusztitott, mint levelezőnk jelenti, Herczegfalván e hó 20-án. Délután 3 órakor egy gazdaember udvarában ismeretlen okból szalma gyuladt ki s a közelben levő nádrakás s az ehhez közel fekvő nádasház lángba borult. A felkelő szél által is szitva a tüz oly rohamosan haladt, hogy három épület az udvarban, a benne levő mindenféle tárgygyal, a padláson mindennemü eszközökkel együtt 5 órára teljesen porrá égett. Dicsérendő a nép áldozatkészsége, mert hangya szorgalommal hordta a fecskendő használatára a vizet. A mezőről is, kik künn dolgoztak, mind haza siettek, hogy a nagyveszélyben segitségükre legyenek a többinek. Kellett is iparkodni, mert a szél mindegyre erősebben fujdogált s igy a szomszéd söt még a harmadik ház tetejébe is bele kapott, de azt azonnal sikerült elnyomni. Segitségre a közelben levő selyem-majori gőzmalmi személyzet jött, a kik jó fecskendőjükkel csakhamar segitették lokalizálni a nagy tüzet. Egyik padláson 100 mm. buza volt, a mi szintén a tüz martalékává lett. A kárt becsülni lehet 3000 frtra.

— **Tanulmányuton.** A székesfejérvári kereskedelmi akadémia husz tanulója és öt tanára kedden reggel indult el a keleti tanulmányutra. A társasághoz csatlakoztak Festetich Bennó gróf tanfelügyelő, Kreiszler Zsigmond akadémiai gondnok, Heinrich Lajos megyei t. ügyész, s még öt-hat uri ember. — A tanulókat hozzátartozóik közül többen kikisérték a pályaudvarba, honnét reggel 6 órakor indultak el Budapest felé. A fővárosból a délutáni gyorsvonattal utaztak tovább Belgrádba, hová esti 10 óra után érkeztek meg, s rokonszenves fogadtatásban részesültek az ottani kereskedelmi akadémia tanárai részéről. Szerdán megtekintették a muzeumot, a konakot, s Belgrád egyéb nevezetességeit. Csütörtökön reggel tovább mentek, s a programm szerint Constanzánál szállnak a román kormány által rendelkezésükre bocsátott „Ostende" express-gőzösre. Konstantinápolyba vasárnap érkeznek meg.

— **A liberális tanitó.** Várpalotáról irják a „Veszprémi Hirlap"-nak, hogy ott a liberális párt egyik vezéremberéről, Pintér Dénes ref. tanitóról furcsa dolgokat rebesgetnek. Ez az ember, a ki az ottani liberális kör jegyzője, a mellett, hogy kötelességeit elhanyagolva folyton kártyázik és a liberális elvek mellett való agitációnak él, még olyan dolgokat is követett el, a melyek hamisitó szinében tüntetik fel öt. Midőn ugyanis a miniszterium 1893-ban a szolgabiróságok utján minden egyházközségtől bekivánta a tanitók u. n. díj-alapját, melynek alapján a korpótlékot, szolgálati éveket és nyugdijigényt megállapitják, Pintér ezt a dij-alapot meghamisitotta, valótlan adatokat irva be abba. Mikor ezért az egyházi hatóságnál feljelentették, egy deputáczió ment ki Várpalotára, mely a hamisitást konstatálta, söt a kiküldöttek egyike, — ismert nyers modorában, — alaposan meg is leczkéztette a tanitót ezért a dologért és feljelentéssel fenyegette. Mindezek dacára, megfoghatatlan okból, a kiküldöttek máig sem tettek jelentést vizsgálatuk eredményéről az egyházkerületnek. Mindenesetre a dolog nyilvánosságra jöttével a kir. ügyészség fog beleavatkozni.

— **A pápa betegsége.** A szent-atya betegségéről igen aggasztó hirek voltak e héten elterjedve. Mint római tudósitónk márczius 23-iki kelettel irja, a pápa orvosa kijelentette, hogy a Szent-atya egészségi állapota semminemü aggodalomra nem ad okot.

— **Györváros átirata.** A pénzügyminiszter tudvalevőleg javaslatot terjesztett a képviselőház elé a vidéki ujonnan épülő házak adómentességére vonatkozólag. E tárgyban Győr város átiratot intézett Székesfejérvár törvényhatóságához, hogy hozzá csatlakozva kérje a törvényhozást, hogy az uj épületeknek és toldalékoknak 20 évig, az ujraépitett házaknak pedig 18 évig terjedő adómentességet szavazzon meg.

— **Vasutasok öröme.** A kereskedelmi miniszter örömet szerzett a vasutasoknak, amennyiben elrendelte, hogy a m. kir. államvasuti alkalmazottak, kik ez idő szerint utólagos havi részletekben kapják fizetésöket, azt május elsejétől, ép ugy, mint az állami és törvényhatósági alkalmazottak, előleges havi részletekben vehessék fel.

— **Természetes,** hogy mikor a Nádor-utczát aszfaltozták, egyidejüleg a járdát is magasabbra emelték. Természetes tehát, hogy ennélfogva a boltok ajtai felett levő, vászonernyőket tartó vasrudak, melyek az alacsony járdához voltak szabva, közelebb estek az uj járda szinéhez. Mi sem természetesebb ez után, hogy az ilyenformán keletkezett alacsony sikátorok alatt egy felnőtt ember a nélkül, hogy a fejét egy ily vasrudba bele ne üsse, el nem mehet. De ez aztán már épen nem természetes, hogy a rendőrség nem mutat semmi hajlandóságot arra nézve, hogy ezek a fejbetörős vasrudak a boltok ajtai felett magasabbra emeltessenek.

— **Gyászrovat.** Özv. Plenczner Jakabné született Nedbál Mária nyug. főtanitónő, a város egyik köztiszteletben álló matrónája e hó 22-én, hosszas szenvedés után, életének 75-ik évében elhunyt. Temetésén a tanitóság nagyrésze és a zámoly-utczai iskola tanulói is megjelentek.

— **A millenáris banderium** zászló javára való gyüjtést, mint előre látható volt, a legnagyobb siker mellett befejezték. A gyüjtés eredményét a következőkben közöljük: Havranek Józsefné és Wertheim Arminné ivén 212 frt, Fittler Béláné és Molnár Béláné ivén 187 frt 30 kr, dr. Révy Ferenczné és Felmayer Károlyné ivén 141 frt 10 kr összesen tehát 540 frt 40 krt gyüjtöttek össze a buzgó honleányok. Miután a zászló költségeit a készitő czég 400 frtra irányozta elő, még fölösleg is marad.

— **Milleniumi emlék.** A budavári halászbástyán, illetve annak és a Nagyboldogasszony tiszteletére szentelt koronázási templomnak közelében, egy monumentális külön álló góth torony van tervbe véve. Ebbe helyeznék el a 100 métermázsás szent István harangot és azt a milleniumi harangjátékot, mely minden órában egy zsoltár (Laudate Dominum omnes gentes) és a szózat elejét (Hazádnak rendületlenül) játszaná el, fináléül ismét a zsoltár (Laudate stb.) következnék.

— **Elveszett csikók.** Posits Mihály perkátai plébánosnak f. hó 21-én egy három és egy két éves pej csikaja elszaladt. A megtaláló, ki a lovakat a tulajdonos kezébe juttatja, illő jutalomban részesül.

— **Megszökött zsidó kereskedő.** Mohácson nagy szenzációt keltett Adler Sándor gépkereskedő megszökése. A jeles firma előbb megbukott, tetemes károkat okozva egyeseknek és intézeteknek. A csalárd bukásban, mint tudósitónk irja, érdekelve vannak a Nicholson-gépgyár 30,000 frtig, a baranyai hitelbank hétezerig, Krausz Sándor pécsi bankár kilenczezerig, az eszéki takarékpénztár kétezerig, a Robey-gépgyár nyolczezerig, a Clayton-Schuttleworth ezerötszázig, a két mohácsi takarékpénztár huszonhétezerig, továbbá kisebb czégek és földmivesek negyvenezerig. Hamis váltók vannak a Nicholson-gyár kárára tizenegyezer forintig, az eszéki takarékpénztárnál hét-

---

A hivatalnok: Az valószinü, de nem kellett volna megfeledkeznie, hogy a törvény által megszabott 10 perczentet ön helyett lefizesse.

Én: Tehát azt véli, hogy 500 frt büntetést kellett volna e derék embernek fizetni azért, hogy nekem 5000 frtot ajándékoz?

A hivatalnok: Természetesen.

Én: Ez valóban nagyszerü!

A hivatalnok: Nincs mit tenni ellene.

Én: Uram, én miről sem akarok tudni. Lemondok az örökségről.

A hivatalnok: Ezt megteheti. De figyelmeztetem, hogy ha ön nem örökös, akkor adós lesz.

Én: Hogyan?

A hivatalnok: Igen egyszerüen. Vagy az egyik, vagy a másik. Ön vagy tartozik 5000 frttal, vagy nem. Ha nem tartozik, az kellemes önre nézve, de akkor fizesse azt meg, a mivel az államnak tartozik; ha ellenben tartozik az 5000 frttal, fizesse meg és azzal vége a dolognak.

— — — — — — — — — — — —

Ezt beszélte el Márton Béla, s erősen törölgette izzadó homlokát.

Aztán hozzátette még:

— Igy esett meg velem az a szörnyüség hogy miután 20 éven át adósa voltam in partibus egy csak képzeletbeli hitelezőnek, most tényleg adós vagyok abban a pillanatban, a midőn semmivel sem vagyok adós.

(*x. y.*)

00000243

ezer és kisebb összegeknél huszonkétezer forint erejéig. A megszökött kereskedő ellen ma ismét többen tettek feljelentést.

— **Egy község elismerése.** Ráczkeresztúri levelezőnk irja: Ráczkeresztúr nagyközség képviselőtestülete egyhangu határozattal alsószalai Pethes Klementin és Berta nővé eknek azon alkalomból, hogy ugyanők a ráczkeresztúri római katholikus temetőben több ezer forintnyi költséggel egy diszes kápolnát emeltettek a mult évben, sőt annak fenntartására a székesfejérvári káptalannál 600 frtnyi alapitványt is tettek le — jegyzőkönyvileg köszönetét fejezte ki.

— **Antal Gábor esküttétele.** A dunántuli református egyházkerület e hó 25-én tartotta meg közgyülését Komáromban, melynek legfontosabb aktusa, a kerület ujon választott szuperintendensének, Antal Gábor ácsi lelkésznek, esküttétele volt. A gyülésen Tisza Kálmán főgondnok és Szekeres Mihály esperes elnököltek. Az uj püspököt küldöttség hivta a gyülés termébe s ott megjelenéskor Tisza Kálmán üdvözölte és felkérte, hogy tegye le a szokásos esküt. Az eskü letétele után Antal Gábor hosszabb beszédet mondott, melyben körvonalozta az elveket, melyek uj méltóságában vezérelni fogják. Előadta, hogy a vallás-felekezetek közti békét kivánja s az iskolák fejlesztésére az államtól nagyobb szubvencziót óhajt, de kijelentette, hogy a közép- és elemi iskolák államositását nem tartja czélszerünek. Sürgette végül a lelkészi gyámintézetek felállitását. A püspök beszédére Szekeres esperes válaszolt, majd Eötvös Károly mondott beszédet, kemény kritika alá véve a kormánynak az egyházak segélyezése ügyében foglalt álláspontját. Elhatározták ezután, hogy a püspököt szeptember második felében iktatják be ünnepiesen hivatalába Pápán, a hova a beiktató gyülést összehivják.

— **Fatális lebélyegzés.** Fejérmegye egyik községében történt a következő tragikomikus historia: A biró bikát vezetett a falu kovácsához, hogy süssön az állat temporára bélyeget, a mely megkülönböztesse a magánemberek bikáitól. A bélyegzés azonban nagyon szerencsétlenül ütött ki, mert a bika megérezte a tüzes vas közelségét, félreugrott s ugy találta meglökni a kovácsot, hogy a tüzes bélyegző az ő saját fejét érte. Most tehát a homlokán két betü ékeskedik, a miért faluszerte azzal gunyolják a poruljárt kovácsot, hogy legközelebb öt is kihajtják a legelőre. Maga a biró is incselkedett vele, mondván, hogy mint a község tulajdonát kötél elé fogatja. A kovács azonban kifogott az élczeskedő birón, még pedig ugy, hogy bdadványt intézett a község tanácsához, melyben kijelenti, mint a község lebélyegzett tulajdona, magához méltó eljárást követel a közpénztárból. Kérését aligha fogják teljesiteni, de leleményességét kaczagják, még maga a lefülelt biró is.

— **Egy parasztlegény találmányai.** Páth somogymegyei községben Simon András 19 éves parasztlegény uj szerkezetü zongorát állitott össze, mely ötödfél oktávra terjed és különösen finom hangszinezetü. Érdekes, hogy a talentumos legény mindössze két izben látott zongorát s akkor is csak futólag. A zongora látható lesz a bpesti kiállitáson. Ugyancsak ez a legény érdekes ujszerkezetü puskát is készitett.

— **A czigányokat összeirták.** A statisztikai hivatal 1893-ban összeirta a czigányokat s most egy külön könyvben közli az eredményt. Az egész országban 274,960 czigány van, Erdélyre esik egy harmada, a Dunamentére általában sokkal kevesebb a czigány mint az ország más részében. Tanköteles gyermekeik közül legalább 40,000 nem járt iskolába. Most azon gondolkoznak a hatóságok, hogy iskoláztatás által nevelődésüket előmozditsák s igy az állandó megtelepedést és rendes foglalkozást közöttük meghonositsák.

— **Körözések.** A budapesti kir. törvényszék elrendelte a következő fejérmegyei egyének országos körözését: Szepesi Lőrincz lovasberényi születésü pinczért sikkasztás miatt; Gajdon Gyula székesfejérvári születésü géplakatost lopás vétsége miatt; Anyus Róza bicskei születésü napszámost emberölés vétsége miatt; Boros Mária székesfejérvári születésü cselédet több rendbeli lopás vétsége miatt. Feltalálás esetén Budapestre küldendők. — Lakatos József fejérvári származásu czigányt lopás büntette miatt a budapesti kir. törvényszék körözi.

* **Eladó egy három ajtós, még egészen uj nagy ruhaszekrény.** Tudakozódhatni a kiadóhivatalban.

Hirek a kiállitásról.

— Eredeti tudósitás. —

Ereklyék a történelmi kiállitáson.

Az ezredéves országos kiállitásnak már külső megnyilatkozásában is legkiemelkedőbb és legérdekesebb része: a történelmi főcsoport egyre nagyobb számban kapja a kiváló érdekü történeti ereklyéket. Legutóbb báró Prónay Dezső főrendiházi tag személyesen hozta be mindazokat a becses emléktárgyakat, melyek családja birtokában vannak. Ezek közül különösen érdekes két arany násfa, melyek egyike trónon ülő királyt ábrázol; továbbá aranyozott ezüstzománczos kard- és mentekötő és egy igen értékes ostábla ezüstből, filigrán és rekeszes zománczdiszitéssel, calcedon és achatkövekkel. A hagyomány szerint az utóbbi emléktárgy az erdélyi Bornemissza család és még korábban Apaffy Mihály fejedelem tulajdona volt.

Rendkivül érdekesek azok az emléktárgyak is, melyeket gróf Andrássy Dénes Krasznahorka-Váraljából küldött be a történelmi főcsoport számára. E tárgyak legnagyobb része XVII. és XVIII. századbeli butorokból és konyhafelszerelésből áll. Van továbbá egy teljes magyar-ruhadisz malachitból és filigrán ezüstből álló öv, mellkötő, forgó, kard sarkantyuk és malachit-gombok nagy számmal. Vannak ezután igen értékes, pazar diszitésü lőszerszámok a XVII. századból, az egyik aranybrokát nyeregtartóval, a másik vert ezüst diszitéssel, régi török nyeregtartóval, a harmadik keleties diszü fityegőkkel és ezüst pikkelyekkel — Ujabban még a nagykanizsai izraelita hitközség is küldött be tárgyakat a történelmi kiállitásra: három ezüst serleget, két fődeles ezüst kupát és két ezüst tálczát.

Angol hirlapirók Budapesten.

A londoni külföldi hirlapirók szindikátusa, amely eddig is nagyon élénken foglalkozott a magyar millenium ügyével, legutóbb elhatározta, hogy az angolországi és amerikai lapok képviselői, valamint a londoni nagy napi lapok kiküldöttjei, Budapestre jönnek, hogy a készülő kiállitásról már most referálhassanak lapjaikban. A kiállitás igazgatósága, amelynek ezt a szándékukat bejelentették, a legnagyobb előzékenységgel kivánja az angolországi hirlapirókat fogadni, s megkérte az Otthon irók és hirlapirók körét, hogy a fogadásban vegyen részt. Az angol hirlapirók április első felében érkeznek Budapestre.

Irodalom és Művészet.

— **Rendkivüli diszmünek** igérkezik az a mű, melyet dr. Kiss János, a Szt.-István-Társulat igazgatója tervez. P. Didon „Jézus Krisztus" czimü világhirü művét óhajtja nagy 4-rét alakban, 20–22 mesteri illusztrácziókval remek kötésben kiadni, minőnek párja magyar könyvpiaczunkon nem volna. A nagy mű ára kötve 40 frt, mely összeg havi két frtos részletekben is törleszthető; etiam erga 133 sacra; gyűjtők egyszerre megrendelt 10 példány után egy kötött példány vagy kivánatra annak árát kapják. Az érdeklődő közönség bizonyára lehetővé fogja tenni tömeges megrendelések által e diszmű kiadását.

Rendőri Lapok. A czim után itélve, egy száraz, unalmas szaklapot gondolna az ember, pedig valójában az élvezetes, hasznos és szórakoztató olvasmányok tárháza. A „Rendőri Lapok" minden száma tele van érdekesebbnél érdekesebb bünügyi esemnyek leirásával, e mellett közöl állandóan egy érdekfeszitő bünügyi regényt és több nagyobb bünügyi elbeszélést. A lap ismerteti a gonosztevők fortélyait és fogásait és oktat az azok ellen való védekezésre. A lapot érdekes illusztrációk diszitik és minden száma egy csomó körözött gonosztevő arczképét is hozza. A „Rendőri Lapok" kiadóhivatata (Budapest, IV., Károly-körut 18.) szivesen küld bárkinek, teljesen dijtalanul mutatványszámot.

Zenélő Magyarország „Félre gond és bubánat" a czime annak a szép ropogós csárdásnak, melylyel a „Zenélő Magyarország" zenemü folyóirat közleményeinek sorát megnyitja. Tartalmaz még e szám Gaál Ferencztől „Consolation" (merengés.) salondarabot. — Henriquez J. „Édes titok" czimü bájos keringőjét — s végül a hires norvég zeneköltő Grieg Edw. „Költői hangulatképp"-ét. A negyedévenkint hat, hasonló gazdag tartalmu 10 oldal zongora-zenét közlő füzetnek ára 1 frt.

Az Ezeréves Magyarország és a Millenium kiállitás czimü diszmü 6-ik füzete megjelent, egész sorát hozván Magyarország leggyönyörübb vidékeinek. Többek között Esztergom látképei a nemrég készült uj Dunahiddal, Szliacsfürdő elragadó panoramája, Körmöczbánya fenséges vidékével megkapó látványt nyujt. Az Árva völgy, Szeged város, Buccari látóképe Fogaras vára, mind oly szép dolgok, hogy e mü megszerzését csak a legmelegebben ajánlhatjuk. Kapható minden budapesti és vidéki könyvkerzskedésben: megrendelhető a kiadóhivatalban Budapest, Teréz-körut 38. „Az Ezeréves Magyarország és a Milleniumi kiállitás" egyes füzeteinek ára 40 kr, tehát az egész, 12 füzetből álló diszmü csak 4 frt 80 krba kerül.

A Kert czimü szaklap 6-ik száma megjelent bő és változatos tartalommal Két igen szép szines mümellékletet hoz, azonkivül 8 fametszetü ábrát. Előfizetési ára a diszes szinnyomatu boritékban megjelenő lapnak egész évre 3 frt, félévre 2 frt. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Andrássy-ut 23. szám alatt.

— **A lelkész titka.** Regény, irta Raul de Navery, ford. T. Pelikán Krizsó. Kath. regényeink számát egygyel szaporitani s művelt katholikusainknak tanulságos olvasni valót adni volt a czél a regény le forditásánál. A szt gyónás titkának sérthetetlenségét mutatja be a szép regény érdekes változatokban. Aki husvéti ajándékul élvezetes olvasni valót akar adni, szerezze meg e művet. A 11 ives csinosan kiállitott münek ára 80 kr. bérmentve. Megrendelhető az „Oktató Népk." szerkesztőségében, Pozsony, Ferenczieк.

Szinház.

Dobó Sándor igazgató, a közte és a karmestere közt felmerült ügyben, a következő sorokat intézte hozzánk:

Tisztelt Szerkesztő ur!

Elvem ellen van ugyan a hirlapi polemia és ha csak csekély személyemről volna szó, bizonyára nem fognám kézbe a tollat, hogy a b. lapja legutóbbi számában megjelent közlemény czáfolásába bocsátkozzam. Szerény véleményem szerint, hogy a karmesteremnek Fekete vagy Fehér a neve, az a t. sajtóra, és közönségre nem tartozik, csak szinházi működésével legyen képes a t. közönség és sajtó jogos és méltányos igényeit kielégiteni. Ez a szinház belső házi ügye, melynek a nyilvánosság elé hurczolását alapszabályaink és szinházi törvényeink szigoruan tiltják. A közleménynek reám vonatkozó részével nem foglalkozom, csak arról biztosithatom t. Szerkesztő urat és a t. közönséget, hogy október 1-én, mikor ismét szerencsém lesz társulatommal körükben megjelenni, lesz karmesterem, aki feladatának épen ugy, vagy tán jobban meg fog felelni, mint a jelenlegi. De társulatom tagjainak — kik több év óta önzetlen, fáradhatatlan igyekezettel szolgálják a szinügyet, és kiknek szorgalmát és tehetségét, ugy a közönség, mint a helyi sajtó a tél folyamán számtalan esetben elismerte és méltányolta, — tartozom annak

00000244

kijelentésével, hogy közel 9 éves igazgatóságom alatt szorgalmasabb, ambicziózusabb, törekvőbb, és tehetségesebb társulatom nem volt; s ezt különösen az operette-személyzetre nézve merem állitani. Ennek a személyzetnek, az ő tehetségüknek és szorgalmuknak, de nem a saját kitartó buzgalmának köszönheti Fekete József karmester úr, hogy e minőségben egyáltalán sikerekről szólhat. Nagy adag hiuság és önhittség kell hozzá, hogy oly énekesnőktől és énekesektől, kik az ő türelmetlen, ideges és hanyag tanmódszere mellett is nem egy gyengén betanitott darabot fentartottak, nem csak az érdemeiket akarja magának vindikálni, de söt őket egyenesen „tapasztalatlansággal és képzetlenséggel“ vádolja. Nyiltan ki merem mondani, hogy társulatom bármely énekes tagja bir aránylag annyi tapasztaltsággal és képzettséggel a saját szakmájában, mint Fekete úr a magáéban.

Székesfejérvár, márcz. 25.

Tisztelettel
Dobó Sándor.

*

E nyilatkozatra csupán egy megjegyezni valónk van és pedig az, hogy a társulat egyes tagjainak tapasztalatlanságáról és zenei képzetlenségéről mi mondtunk véleményt, nem pedig Fekete József karmester. Az igazgató téved, midőn öt gyanusitja a kérdéses közlemény szerzőségével. Hogy kifogásai mennyiben felelnek meg a tényállásnak: azt nem tudjuk és nem is kutatjuk. A mit mi tapasztaltunk, az csak előnyére szolgál Feketének.

* * *

A saison végén következni szokott vendégszerepléseket. K. Hegyessi Mari asszony, a bpesti nemzeti szinház legszebb tagja kezdte meg. A szép asszony három estén keresztül vendégszerepelt. — Hogy elején kezdjük: szombaton Lecouvreur Adriennet játszotta. A mérsékelten felemelt helyárak megtették hatásukat: a szinház üres volt. Hegyessi Mari előkelő megjelenése, szebbnél-szebb toalettjei s disztingvált játéka a szinházban jelenlevők mindannyiára élénk hatással voltak, csak a Saxonai Móricz grófot játszó Lomniczy maradt hideg és érzéketlen. A nemes grófot, ki ha hinni lehet a krónikának egy tökéletes világfi, egy egyenruhás Adonis volt, ugy állitotta elénk, akár egy 13 napos fegyvergyakorlatra bevonult boltoslegényt. — Vasárnap a régi Czigány ment szintén a vendéggel, ki szépen és poétikusan játszotta meg a szerelmében megörült czigányleány hálás szerepét. A mieink közül kiváltak Dajka, ki igazi parasztvirtussal énekelte a második felvonásbeli „Vagyok olyan legény mint te“ kezdetü dalát, s egyébként is megmutatta, hogy a Göndör Sándorok, s Fátyol Ferkók szerepében van olyan legény, mint más. Német az öreg Zsiga czigány szerepét alakitotta a nála már megszokott tökéletességgel. Hegyessi pedig jóizü humorával a papucs alatt nyögő Márton gazdát mókázta el. Ügyesek voltak még: Nagy Gyula, Ferke hajdu és Frank pedig mint az öreg Kurta gazda. — Hétfőn K. Hegyessi Mari asszony utolsó vendégfellépésével a „Lowoodi árva“ került szinre. Eyre Jane szerepe, mely minden ambicziósus drámai szinésznőnek benne van a repertoárjában, legjobban simult a vendégszinésznő egyéniségéhez, s az a csekélyszámu kis közönség, mely a szinházban ez este együtt volt, egy élvezetes est emlékével távozott. A mi szinészeink is többé kevésbbé iparkodtak jót nyujtani, mi egyeseknek sikerült is. — Kedden: Németh Józsefnek a népszinház aranyhumoru komikusának vendégfellépte, egy kellemes meglepetést szerzett a közönségnek. Eddig ugy hittük, hogy a Virágcsata czimen előadott egyveleg nagyon gyenge humoru alkotmány, s ime Németh József az ellenkezőről győződtetett meg. Ezt a Virágcsatát mi eddig nem ismertük, csak most fedeztük fel annak szebbnél-szebb énekszámait, s humortól duzzadó jeleneteit. A vendégmüvész, a nyugalmazott lovaskapitány: Rozogi Benő szerepében brillirozott. A többi szereplők a régiek voltak. Közönség szép számmal, — a szinház előtt. Szerdán: A rázsfátyol czimen egy németből átdolgozott, regényes és tündéries látványosság került szinre. Látványosság ugyan édes kevés volt a darabban, e helyett azonban énekelt Dobó a második felvonásban egypár olyan kuplét, minőt a Folies Capriceban is csak ugy éjfél után, felnőttek előtt, s akkor is zárt ajtók mellett szoktak produkálni. A darabban előforduló vándordiszletek a társulat festőjének Erős Józsefnek kiváló ügyességéről tettek bizonyságot.

Az utolsó előadás, mint már jeleztük, hétfőn lesz és pedig a karszemélyzet javára. Ujból felhivjuk a közönséget, hogy tömeges megjelenéssel fejezze ki elismerését irántuk buzgó működésükért.

Közgazdaság.

* **A „Hunnia“ gépgyár bukása.** A nyitrai választás alkalmával nagy hirre szert tett Tarnóczy Gusztáv elnöklete alatt a napokban tartották meg a „Hunnia“ gépgyár részvényesei a rendes évi közgyülést, melyen a gyár feloszlatását határozták el. A bukásban igen sokan Tarnóczyt tartják vétkesnek. Mellékesen megemlitjük, hogy ez a gyár volt az, mely Kossuth Ferenczet igazgatónak választotta meg, s 75,000 frt előleget adott neki. Kossuth csak nemrég mondott le igazgatói állásáról.

* **Értéktőzsdei hetiszemle.** (Saját tudósitónktól.) A tőzsde e héten ismét üzlettelen napokat, kedvetlen irányzatot, csökkent árfolyamokat mutat. Különféle iparvállalatok, pénzintézetek részben teljes tönkrejutása, részben fizetési zavarai igen deprimálták a tőzsdét s az amugy is bizalmatlan spekuláczió vakon hitelt adott a külföldről származó nyugtalanitó hireknek. Mint olaj a tűzre, oly hatása volt az államvasutak részvényeiben beállott depressiónak, melynek okát a ki nem elégitő mérlegben és az osztalék minimális voltában találjuk. Tavaly ezen intézet 33 frtot fizetett, mig az idei osztalékot 28—30 frt között vélik megállapitani. A tőzsde érzékenységéhez nagyon hozzájárul a pénzpiacz mai általános helyzete s a pénzintézetek részéről alább hagyott vállalkozási hajlam. — A nemzetközi pénzpiacz kedvező.

* **Vetőmagvak.** (Saját tudósitónktól.) A tavaszi munkákra kedvező időjárás hatása alatt a vetőmagvak forgalma rohamossá válik, a nélkül azonban, hogy ez az árak emelkedését idézné elő, mert áru — mint tudjuk — van elegendő. Mindazonáltal elsőrendü árukban nem nagy a bőség és az ilyenekért aránylag magasabb árak is fizetendők.

Jegyzéseink nyersáruért 100 kilónként Budapesten:

Vörös lőhere	30—40 frt.	Luczerna	30—40 frt.
Baltacsim	9—10 frt	Bükköny	6—6·50 frt.
Takarmánynépamag eredeti obendorfi			25 frt.
„ „ vörös Mammuth			22 frt.
„ „ olajbogyó alaku			22 frt.
„ „ eckendorfi			22 frt.

* **A legujabb fényeremények.** A Magyar Osztály-Sorsjáték II. osztályának legutóbb megejtett húzása ismét beigazolta ezen sorsjegyek tizedek- és huszadokba való beosztásának áldásos voltát. Szerencsés gondolat volt ezen rendszert Magyarországba is behozni és ezáltal a szegény néposztálynak alkalmat adni, hogy csekély betétek mellett oly óriási nyereményekben részesedhessék, minőket ily csekély koczkázat mellett soha és sehol senki el nem ért. Ebben áll az Osztály-Sorsjáteknak nem kicsinylendő sikere. Hogy erről meggyőződjünk, vessünk egy pillantást a szerencsés nyeröknek nagy számára, kik épen most veszik fel nyereményeiket és azon sok szerencsétlenre, kiket az Osztály-Sorsjáték boldogsághoz juttatott. Az utóbbi nyeremények legtöbbje vidékre került. Igy azon sorsjegyet, mely a 100.000 koronás fényeremény nyerte, Kőrösi Albert szegedi elárusitónál vették. A 60.000 koronás sorsjegyet Lőw Mihály Sátoralja-Ujhelyben, a 40.000, 30.000, 20.000, 15.000 stb. koronás fényemények sorsjegyeit pedig Heintze Károly czég adta el. A III. osztálynak már május hóban megejtendő nagy nyereményhuzására a sorsjegyek már eladásra kerültek. Ezen hónapban, midőn a milleniumi ünnepségek kezdődnek és a kiállitás — melynek keretében az Osztály-Sorsjáték is helyet foglal — megnyittatik, ezen hónapban alkalma lesz mindenkinek oly játékban részesedhetni, melyhez hasonlóan kedvező esélyeket a világ egyetlen sorsjátéka sem nyujtott.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Frimm Jakab, hülyeintézeti igazgató urnak, Bpesten. Szükségtelen külön nyilatkoznia; mi sokkal többre becsüljük az ön intézetét és fejlettebbeknek növendékei szellemi előrehaladottságát, sem mint föltételeznők róluk, hogy a „Székesfehérvár és Vidéke“ czikkei és személyes természetü megjegyzései tőlük erednének.

Névtelen levelezőlaposnak. Aligha csalódunk, ha azt hisszük, hogy ön szintársulatunk egyik szoknyás oszlopa, s meg vagyunk győződve, hogy személyesen megjelent volna nálunk mindezeket elmondani, ha nem lenne a természettől oly mostohán kistafirozva. A mi a férfinek szóló tiszteletet illeti, arról készséggel lemondunk; az ujságirót illető kritikájára pedig — tisztesség nem esik szólván — fütyülünk

Piaczi árak Székesfejérvárott

— 1896. márczius 24-én. —

Buza	6.30—5.60
Rozs	5.80—5.90
Árpa	4.50—4.70
Zab	5.80—6.00
Tengeri	4.10—4.15

MIHÁLYI JÓZSEF

KÁRPITOS ÉS DISZITŐ

NÁDOR-UTCZA, GEBHARDH-HÁZ.

Van szerencsém a nagy. érd. helybeli és vidéki közönség becses tudomására hozni, miszerint ez évre már a legujabb divatu butor kelmék, igen olcsó kivitelben; valamint a falkárpitok dus választékban megérkeztek. Melyekből tetszés szerint, jutányos árban készitek, szállodák, lakosztályok, fürdő-telepek és nyaralókba divatos és tartós kárpitosbutorokat, továbbá teljes berendezést, kárpitozást (tapetázást) elvállalok.

Készitek továbbá: szalon, háló, és ebédlő párnázott butorokat, ruganyos és lószőr matraczokat, melyekhez a legkitünőbb anyagot szolgáltatom, ugy munkám izléssel való kiállitásáért, valamint tartósságáért mindenkor kezeskedem. — A nagy érd. közönség, valamint b. Uraságod eddigi szives pártfogását továbbra is kérve,

maradtam kiváló tisztelettel

18—4 **Mihályi József.**

00000245

A

„Báró Hirsch Mór"

jótékonysági és önsegélyző-egyesület törzstagjait és ezek hozzátartozóit betegség esetén **orvosi kezelésben, gyógyszerek kiszolgáltatásában** és a törzstagot **heti pénzsegélyben** részesiti, továbbá a törzstag elhalálozása esetén hátramaradt családjának az alapszabályokban foglalt feltételek mellett az **A.** osztályban 1200 frt, a **B.** osztályban 600 frt, a **C** osztályban pedig 300 frt **segélyösszeget** fizet.

Tagok felvétetnek f. évi aprilis 20-ig **beiratási díj nélkül** — az **A.** osztályba 40 éves korig, havi járulék 2 frt 50 kr., a **B.** osztályba 45 éves korig, havi járulék 1 frt 70 kr. és a **C.** osztályba 50 éves korig, havi járulék 1 frt 30 kr.

Felvilágositást ad: Székesfejérvárott: Dr. Kerekes Lajos Szent-István-utcza 6. sz. alatt. Feltételek eszközöltetnek **Budapesten** az egyesület központi irodájában, VI. Teréz körut 3. sz. a.

„Báró HIRSCH MÓR"
jótékonysági és önsegélyző egyesület. 3—2

Templomi szövetek gyára.

Kitüntetve 1871. ✻ Kitüntetve 1881.

DEILER JÓZSEF

templomi szerek gyára és templomi ruhák készitése

Bécs, VII., Zieglergasse 27.

Képviselő: BRÜCKNER FERENCZ.

Megrendelésre készitek minden templomi ruhát, ugymint: **casulát, vecsernye-köpenyt, dalmatikát, velumokat, stólákat, menyezeteket, zászlókat** stb., valamint egész **ornatust** a legkorrektebb kivitelben. 52—45

Templomi ruhák. Templomi szükségletek.

Liebing Richárd

toronyóra-gyár.

Liebing Richárd, a bécsi cs. kir. kereskedelmi törvényszék és a bécsi 13. ker. cs. kir. városi kiküldött járásbiróság hites szakértője és becslője

Bécs, 13/10 Speizingerstrasse 66

kizárólag csak toronyórákat készit, templomok, városházak, kastélyok, laktanyák, iskolák, gyárak stb. számára, a legujabb és legjobb konstrukczió szerint és szolid kivitelben. Hasonlóképen elvállalja toronyórák javitását is: községeknek pedig részletfizetéseket is engedélyez.

Költségvetések díjtalanok.
60—47

FERENCZ- **pálinka** (sósborszesz)

Vértes gyógyszerész-féle

használatban a leghatásosabb.

Egy üveg 1 és 2 korona.

Kapható:

Gyógytárakban, drogueriakban, és füszerkereskedesekben.

Továbbá ajánltatnak a „Sas gyógytár" világhiru gyógyszerei u. m.: **Dr. Heuffel-féle gyomor eszencia. Dr Heuffel-féle vertisztitó tabdacsok, Bánáti növény-nedv, Herkulesfürdői köszvényszesz, Injectio és capsules végétales** stb.

Raktár: **Székesfehérvárott:** Imrich Viktor gyógytára; valamint: **Vértes Lajos**, sasgyógytára, **Lugoson** 454. sz. 25—11

VÉDJEGY.

SZÁMMER IMRE könyvnyomdája, könyvkötészete,

irodai-szerek- és papirraktára, ✻ ✻ **SZÉKESFEJÉRVÁROTT.**

Nagy raktárt tart a Fötiszt. plebános urak számára szükséges mindenféle nyomtatványokból.

Ajánlja a modern kor izlése szerint berendezett **könyvkötészetét**, hol a **legdiszesebb** kötések is a lehető **legjutányosabb** árban készittetnek.

Egyházi adókönyvecskék, — 7 évre szolgáló — beküldött minta szerint rovatozva, kék boritékba füzve 100 drb 7 frt, — minden további száz csak 1 frt 50 kr.

Nyomatott Számmer Imrénél, Székesfejérvárott.

00000246